

Es en resum, el que proposem, una creuada persistent i enèrgica pels furs de la llengua nostrada, que ha estat la llevor del nostre renaixement nacional i serà, igualment, la garantia

més ferma de les nostres llibertats, però és també el desig de rentar-nos d'un estigma com és el d'usar una llengua que no és la nostra en aquells casos en què no ens hi obliguen i que

per recordar més que cap altra cosa la servitud passada, és, en una paraula, la marca de l'esclau que ens cal treure del damunt de nostra Catalunya.

Ja compreu segells d'Estat Català?

Cançó d'Amargura

Els carrers de la ciutat
s'han omplert de taques roges...
Als carrers de la ciutat
les persones semblen boges.
La follia de la gent,
diu que els ve de patir gana...
Els clams se'ls emporta el vent,
la misèria els agermana.
Ja fa dies que al rebost
no s'hi veu ni pa ni palla;
ni pels fills n'hi ha tantost
que fa temps que no es treballa.
Enllà pels carrers ombrius
s'ouen trets, crits i amenaces;
passen colles de captius
el cap cot i les mans lasses.
Per fàbriques i tallers
han tancat llurs portalades...
Van desfilant pels carrers
les ombres desorbitades.
Cella-junts, neguitejats,
amb neguit que els desespera,
van passant els deportats
vers la nau que al port espera.
I ací a la vora del port
ha sorgit com una estrella
una veu com un fil d'or
de tonada trista i bella.
Han cantat una cançó
que ha omplert de remors i flaire,
tota plena de claró
que ha fet crispà els punys en l'aire.
La cançó dels afamats,
la cançó de l'home pària,
la cançó dels deportats,
la cançó dels sense pària.
Els carrers de la ciutat
s'han omplert de melodies...
Tots els cors han bategat
agre-dolç de les follies.

R. MASSIP I TARRAGÓ

De res valdria la llibertat de Catalunya si no anés acompanyada de la llibertat i de la igualtat econòmica i social dels catalans.

el despotisme espanyol

per

joan fusté

Totes les Històries, marquen unes fites en el desenvolupament dels pobles que impliquen una successió de fets relligats amb l'esperit racial dels homes.

Les generacions que han viscut la declinació progressiva d'una època, han circumscrit la pròpia constel·lació històrica, instigada per una necessitat dinàmica de superació.

Catalunya, en els segles XIII, XIV i XV, obtenia la supremacia política i cultural. Amb la conquesta als alarbs, Catalunya s'incorpora València i Balears a llur ànima nacional. L'adquisició de Sicília, Nàpols, Sardenya, ultra les expedicions a l'Àsia Menor, a Grècia, les colònies establertes al nord d'Àfrica, els tractats de comerç amb les Repúbliques Italianes, culminaren la influència de Catalunya arreu del món.

La causa principal de la decadència de Catalunya fou la introducció al realisme català, d'una dinastia castellana en 1410, després de la mort sense succeïó del rei Martí l'Humà, el darrer rei de la casa de Barcelona.

Com si no fos prou, aquest fet funest, sorgeix el maridatge entre Ferran d'Aragó amb Isabel de Castella, reis catòlics. La grapa de l'absolutisme sembrà la protesta entre els catalans íntegres, els quals, refets de la primera impressió, resolgueren fer prevaler la sobeïania popular per damunt de l'orgull imperialista dels reis usurpadors.

Ací comença un període que suscita un moviment de revolta i protesta contra l'allau ferotge d'una dinastia. Tammateix tots hauriem de meditar sobre el fet simbòlic que s'inicia a la guerra dels Segadors o de Separació de 1640, motivada pels accessos dels soldats espanyols sobre els béns i les persones dels catalans i pels greuges rebuts del compte-duc d'Olivars, ministre de Felip IV, ambdós, encarnació del despotisme i les vexacions més repugnants.

Després d'un setge de 14 mesos, he-

roïcament sostingut per la ciutat de Barcelona, la causa de Catalunya s'esmicolà amb la desfeta que Felip V li infringia i a la terrible i sagnant venjança, que seguí a l'assalt de l'11 de setembre de 1714.

«*Habiendo por la fuerza de mis armas pacificado el Principado de Cataluña, tócame a mí y a nadie más, establecer gobierno en él.*»

Heus ací el contingut de la política hispànica que avui encara està inscrita a la Constitució espanyola. Heus ací el resum d'uns segles de vilipendi i de menyspreu que el poble català soporta amb un esperit de sacrifici pueril.

Foragitades les llibertats, es desferma un odi a perpetuïtat; odi que els nostres avantpassats han infiltrat dins les nostres venes, com una recordança que havem de servir-la amb veneració per a fer-ne l'ofrena més sublim.

Seguint la història pas a pas donariem a l'article una llargaria descomunal, per això em limitaré als principals fets esdevinguts arran del ressorgiment separatista.

La Lliga Regionalista agrupà, sota la bandera del catalanisme, gran nombre de catalans l'any 1901. Tots sabem prou bé els esdeveniments ocorreguts el 25 de novembre de 1905, en contra «La Veü de Catalunya» i el «Cu-cut», arran d'unes caricatures i que originaren l'elaboració de la «Ley de Jurisdicciones» i al seu aplicament despòtic. No cal insistir sobre la «Solidaritat Catalana». Una coincidència dels partits catalans, en defensa dels seus drets pels atropellats que a tot-hora ferien llur dignitat.

L'any 1914, Prat de la Riba, presidia la Mancomunitat de Catalunya, inspirador d'aquesta unió de Diputacions Catalanes. La fi de la guerra europea, amb la proclamació del dret de les petites nacionalitats, desvetlla a Catalunya uns esclats d'esperança. El mes de novembre de 1918 s'envia un missatge a Madrid demanant l'autonomia íntegral. Fou rebut enmig de